

проведення заходів психологічної реабілітації залежно від ступеня їх виразності.

Висноки. 1. Військовослужбовці, які перенесли фізичну травму в результаті поранення отримують також психічну травматизацію різного ступеня важкості залежно від комплексу діючих чинників.

2. Заходи психологічної реабілітації потрібно розпочинати вже на етапі медичної та продовжувати на етапах професійної і соціальної реабілітації.

1. Бедюк М. В. Особливості реалізації програми «Психологічна допомога бійцям АТО та їхнім сім'ям». *Збірник наукових праць РДГУ*. 2018. Випуск 6. С. 18–21.

2. Блінов О. А. Вплив стрес-факторів діяльності на військовослужбовців. *Вісник НАОУ*. Київ : Міленіум, 2019. Вип. 2. С. 118–124.

3. Зарецька Н. В., Гридковець Л. М. Організаційні засади надання психологічної реабілітації учасникам АТО та членам їх сімей. *Вісник*. 2020. Випуск № 3 (31). С. 26–33.

4. Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Остапчук В.В. Психологічна робота з військовослужбовцями – учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с.

5. Старков Д.Ю., Ярий В.В., Олішевський О.В. Організація стаціонарної медико-психологічної реабілітації розладів, пов'язаних з психічною травмою та стресом: науково-методичний посібник. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2023. 136 с.

6. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомогі в умовах тривалої травматизації : монографія. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с.

7. Христук О. Техніки відновлення на етапі психологічної реабілітації учасників бойових дій. *Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України. Серія: Психологічні науки*. 2019. № 3 (14). С. 317–329.

Наталія СИДОРЕНКО

професор кафедри
адміністративно-правових дисциплін
та публічного управління
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
доктор юридичних наук, професор
<https://orcid.org/0000-0003-4622-2779>

УКРАЇНЬСКА ІДЕНТИЧНІСТЬ В УМОВАХ ЗОВНІШНЬОЇ АГРЕСІЇ ЯК АСПЕКТ СУЧАСНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

У контексті сучасних викликів, з якими зіштовхується Україна на шляху становлення та належного розвитку власної державності, національні традиції державотворення набувають особливої організаційно-управлінської значущості, адже саме традиції державотворення є невід'ємною частиною історичної спадщини, слугують не лише як віддзеркалення культурної ідентичності, а й як фундамент та підґрунтя, на якому можуть будуватися міцні державні інституції.

Питання української національної ідентичності в умовах зовнішньої агресії та її впливу на безпекову складову в державі вивчала велика кількість провідних науковців України, зокрема такі: С. О. Шевченко, Л. Р. Наливайко, Ю. І. Тюрє, Н. А. Липовська, О. С. Ядловська, І. В. Козубай, О. В. Максименко та інші, що свідчить про значну соціальну важливість зазначених процесів.

Актуальність наукового дослідження національних традицій державотворення зумовлюється також іншими факторами. По-перше, це зростання національної самосвідомості, що стимулює українське суспільство до пошуку власного шляху в глобальному світовому порядку. По-друге, прагнення до самоствердження на міжнародній арені вимагає від України не тільки відстоювання національних інтересів, але й забезпечення ефективного державного управління, адаптованого до сучасних викликів глобалізації та умов значної прозорості.

Національні традиції державотворення України проявляються в різних аспектах державного життя, охоплюючи важливі сфери такі як державне управління, правова система,

політична культура та історична пам'ять. У сфері державного управління ці традиції відбиваються через форму правління, структуру органів влади, принципи їх взаємодії та методики здійснення державної влади. Що стосується правової системи, то тут національні традиції мають вплив на джерела права, організацію системи законодавства та основні принципи правосуддя. У політичній культурі вони визначають політичні цінності, стандарти поведінки та функціонування політичних інститутів. Історична пам'ять зберігає уявлення про минуле держави, вшановує її героїв та ключові події [1].

Потрібно додати, що основоположною функцією і діяльністю держави як соціального інституту є забезпечення належної безпеки громадян зокрема і за допомогою інформаційної діяльності.

Формування та розвиток національних традицій державотворення залежить від багатьох чинників, зокрема від геополітичного положення країни, яке може визначати зовнішні виклики та можливості, історичного досвіду народу, який впливає на формування національної ідентичності та самосвідомості, культурних особливостей, що визначають сприйняття влади та законів, етнічного складу населення, який вносить свій вклад у різноманітність суспільних практик та традицій, а також внутрішньої та зовнішньої політичної ситуації, що може прискорювати чи гальмувати процеси державотворення.

Вивчення та збереження національних традицій державотворення в Україні є критично важливим завданням для сучасного суспільства, оскільки це дозволяє краще зрозуміти минуле нашого народу, його цінності та прагнення, а також визначити оптимальні шляхи подальшого розвитку української державності, що веде до зміцнення суверенітету, територіальної цілісності, демократичного розвитку та процвітання країни.

У зазначеному контексті необхідно відмітити солідарну і практично не змінювану позицію більшості фахівців у питанні щодо необхідності створення державної політики,

націленої на формування макрополітичної («загальнонаціональної») ідентичності громадян України [3].

Не менш важливим є збереження та розвиток української культурної спадщини, що включає звичаї, мову, традиції, літературу та мистецтво, які є ключовими складовими національної ідентичності, адже саме ці аспекти культурної спадщини відіграють центральну роль у формуванні відчуття національної єдності та спільного минулого, що, в свою чергу, позитивно сприяє консолідації суспільства і посиленню державності.

Таким чином, вивчення і вшанування національних традицій державотворення є не лише засобом глибшого розуміння історичного шляху, але й знаряддям стратегічного планування майбутнього розвитку України, що включає в себе створення ефективних механізмів управління та залучення громадян до активної участі в політичному та громадському житті країни.

1. Тисячолітні традиції українського державотворення. URL: https://uain.press/articles/335394-335394#google_vignette (дата звернення: 24.01.2025)

2. Проблеми формування спільної ідентичності громадян України в оцінках експертів // Національна безпека і оборона. 2007. № 9 (93). С. 45–52.